מאור ושמש — הפטרת מחר חודש

ויאמר לו יהונתן מחר חודש ונפקדת כי יפקד מושבך ושלשת תרד מאד ובאת אל המקום אשר נסתרת שם ביום המעשה וישבת אצל האבן האזל ואני שלשת החצים צדה אורה לשלח לי למטרה והנה אשלח את הנער לך מצא את החצים אם אמר אומר לנער הנה החצים ממך והנה קחנו ובואה כי שלום לך ואין דבר חי ה' ואם כה אמר לעלם הנה החצים ממך והלאה לך כי שלחך ה' וגומ' ובסוף כתיב ודוד קם מאצל הנגב וכו' ויבכו איש את רעהו עד דוד הגדיל הדקדוקים רבו למעלה א' כתיב ונפקדת כי יפקד מושבך ופי' רש"י ז"ל ונפקדת ונזכרת קשה מפני מה לא כתיב ונזכרת כי תיבת ונפקדת תופס ג"כ לשון חסרון ומתראה כאלו הלשון כפול ונפקדת כי יפקד וכו'. ב' מהו תרד מאד גם מה שאמר הכתוב ובאת אל המקום אשר נסתרת שם ביום המעשה אינו מובן כלל איזה יום המעשה ונראה לרמוז בזה אהבת דוד ויהונתן שגדלה כ"כ שאמר דוד עליו נפלאה אהבתך לי מאהבת נשים והיה אהבה שאינה תלוי' בדבר והענין הוא כתוב בכתבי האר"י ז"ל שבשם יהונתן כלולים ג' אותיות משם הוי"ה ב"ה דהיינו יה"ו ודוד רומז למלכות שהיא ה' תתאה והנה כתיב ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ודרשו חז"ל על שקטרגה הלבנה ואמרה אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד אמר לה הקב ה לכי מעטי את עצמך לפיכך פייסה ואמר לה צדיקים יקראו על שמך ודוד הוא הקטן והנה כתיב כי יד על כס יה נשבע הקב"ה שאין הכסא שלם ואין השם שלם עד שימחה זכר עמלק והי' מגמת נפשם של יהונתן ודוד למלאות פגימות הלבנה שיתיחדו האותיות יה"ו עם הה' תתאה ואיתא בזוה"ק שהשם הוי"ה ב"ה אותיות י"ה הן המוחין והאותיות ו"ה הן המדות והנה כשנשפע שפע מי"ה להוי"ו היא משפיע אל הה' אבל אם מעשה התחתונים גורמים ח"ו שהשפע שהשפיע אינו יורד מיו"ד ה"י אל הוי"ו איך תוכל להשפיע אל הה' שוי"ו הוא ז"א והה' הוא נוקבא דז"א ואם אין שפע להז"א מהיכן ישפיע אל הנוקבא ואז גם אותיות וי"ו ה' איהו בפרודא והנה המוחין הן ג' חכמה בינה דעת וכל א"וא היא קומה שלימה ובכל אחת כלול השם הוי"ה וג' הויות הן י"ב אותיות ועם המקור הן י"ג וה' הי"ג תיקוני דיקנא שהוא אור פני מלך חיים והשפע הולכת מהמקור של הי"ג תיקונים להמוחין ומהמוחין להמידות ואם ח"ו מעשה התחתוני' גורמים אז ח"ו הנהר יחרב ויבש והשפע אינו הולכת מהמקור להמיחין ומשם להמדות וזהו שדרשו ז"ל על פסוק לא אבוא בעיר נשבע הקב"ה שלא יבוא בירושלים של מעלה עד שיבוא בירושלים של מטה דהיינו עד שיתיחד השם שיפיע מהמקור להמוחין ומהמוחין לששה קצוות ומשם למלכות ואז יהיה היחוד פא"פ ויתעלה המלכות עד המוחין ותקבלת שפע מהמוחין עצמם והנה כשאמר הקב"ה להלבנה לכי מעטי את עצמך נתמעטה עד נקודה קטנה וכמעט שנתבטלה ממציאות ואין לה מגרמה כלום עתה בגלות המר רק מה שנשפע עלי' ע"י הוי"ו קצוות ועיקר עבודתינו שיתעלה המלכות ויתיחד עם המוחין ואז יהיה השם שלם והכסא שלם והנה אמרנו לעיל ששהם הוי"ה ב' ה י ה הוא המוח כי י"ה רמז לחכמה ובינה ודעת וה' הן המדות וג' מוחין ה' נמצא בהמוחין הן ג' חצי שם הוי"ה דהיינו בכל מדה מהמוחין הוא שם י"ה דהיינו בחכמה י"ה ובבינה י"ה ובדעת י"ה כי כל אחד נקרא פרצוף שלם כידוע ליודעים והנה אמרנו למעלה שאהבת דוד ויהונתן הי' כי בשם יהונתן כלול יה"ו מאותיות הוי"ה ב"ה והיה מגמת יהונתן להמשיך המוחין להמלכות שיהיה היחוד פא"פ ויתעלה המלכות ונקבלת שפע מהמקור המוחין וזהו פי' הכתובים הנ"ל ויאמר לו יהונתן מחר חודש ונפקדת פי' שבתחילת המולד הלבנה היא נחסרת והיא בנקודה קטנה וזהו שאמר לו יהונתן לדוד שרומז למלכות שנקרא קטן כנ"ל אמר לו מחר חודש שהיא עת מולד הלבנה ונפקדת שהוא לשון חסרון שהלבנה אז בחסרון כי יפקד מושבך כלומר שיחסר מושב שלה שהיה קודם מיעוטה כמבואר בהאר"י ז"ל ושלשת תרד מאד כי הלבנה אז בירידה מאד ח"ו כמעט שנתבטלה ממציאות ואין לה מגרמה כלום ובאת אל המקום אשר נסתרת שם ביום המעשה ר"ל שעתה היא בבחי' העלמה והסתר כאשר היתה ביום המעשה שאמר לה הקב"ה לכי מעטי א"ע ואני שלשת החצים צדה אורה לשלח לי למטרה פי' שיהונתן השים מגמת נפשו ליחד הג' מוחין שהן ג' חצי שמות הוי"ה דהיינו שיתיחדו שלשה שמו' י' ה' בשלשה שמות ו"ה והם השלשה חצים דהיינו שלשה חצאי שמות כי י"ה חצי השם ויתיחדו בו"ה ויאיר המלכות במלואו וזהו ואני ר"ל אני יהונתן שכלול בי ג' אותיות משם הוי' ב"ה שלשת החצים צדה אורה לי פי' איחד ג' מוחין שהן ג' חצאי שמות הויות כנ"ל שיאירו כי אורה הוא לשון אור לשלח לי למטרה ר"ל שיאירו למלכות ומטרה מורה על מלכות שעתה בגלות המר הוא כמטרה לחץ והנה אשלח את הנער לך מצא כו' הנער זה המלאך הנקרא נער גם זה הוא מהאר"י ז"ל אם אמר אומר הנה החצים ממך והנה ר"ל שנתקרבו לכאן פי' שנתיחדו ונתקרבו החצאי שמות י"ה הנ"ל אל הוי"ו ה"י ומאירין לכאן אל המלכות קחנה ובואה ר"ל שנעשה היחוד שלם אין דבר חי ה' ר"ל שנתעלה המלכות עד המוחין והיחוד הוא פא"פ ומקבלת שפע ממקור המוחין שהוא אור פני מלך חיים ואם כה אמר לעלם הנה החצים ממך והלאה ר"ל שהמוחין הן רחוקים עדיין מהמלכות שאין מאירים הי"ה בו"ה אז אין יחוד ויש פירוד בעולמות לך כי שלחך ה' שעדיין אין עת הקמת המלכות ואין השפע הולכות ממקור המוחין להמדות ואין השם שלם ובעו"ה מחמת מעשה התחתונים לא הועיל פעולתו ועבודתו של יהונתן והוצרך דוד לברוח ולבסוף כתיב ודוד קם מאצל הנגב פי' נגב הוא מלשון יבישות כמו ארץ הנגב נתתני ור"ל הקמה יש למלכות מהנגיבות והיבישות שלא יהיה הנהר יחרב ויבש רק שיזול שפע ממקור העליון להמלכות וע"י מה אמר הכתוב ויבכו שניהם פי' בכי גימטריא ל"ב ושני פעמים בכי הוא עולה ס"ד ועם הכולל הוא ס"ה כמנין אדני שהוא מלכות ור"ל ע"י שבכו שניהם על גלות השכינה היו גורמים הקמה למלכות וזהו ודוד קם מאצל הנגב ר"ל אעפ"י שלא נתיחד אז היחוד לגמרי הקמה היה אז להמלכות מהנגיבות והיבישות ע"י ויבכו שניהם כנ"ל וגמר אומר הכתוב עד דוד הגדיל כו' רומז בזה ע"י הצדיקים שבוכים ומתאבלין תמיד על גלות השכינה גורמים ייחודים עד דוד הגדיל ר"ל עד שיתגדל מלכות שמים ויתעלה ויתיחד עם המוחין ואז יהיה מלאה הארץ דעה את ה' וביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד אמן.

הנער בא ודוד קם מאצל הנגב ויפול לאפיו ארצה וישתחו שלש פעמים וישקו איש את רעהו ויבכו איש את רעהו עד דוד הגדיל ויאמר יהונתן לדוד כו' ה' יהי' ביני וביניך ובין זרעי ובין זרעך עד עולם. הנה הכתוב הזה בלתי מובן שאמר ודוד קם מאצל הנגב שעדיין אין בזה סימן ידוע להכיר המקום ההוא גם אמרו עד דוד הגדיל יותר היה ראוי לומר ודוד הגדיל ומלת עד אינו מובן ויראה לפרש בדרך רמז עפ"י מאמר חז"ל שאהבה שאינה תלוי' בדבר זו אהבת דוד ויהונתן. והנה ענין אהבת דוד ויהונתן רומז כי דוד הוא הה' תתאה משם הוי' ב"ה ובשם יהונתן יש בו ג' אותיות הראשונות משם הוי' כנ"ל ואהבתם רומז לאהבת הקב"ה עם הכנ"י שעליה נאמר אני לדודי ודודי לי ועלי תשוקתו ונאמר אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו. והנה בשעת מתן תורה שאמרו ישראל נעשה ונשמע והי' האהבה אז שלימה בלי שום אחיזת החיצונים כלל שהי' אז ביטול אחיזת החיצונים מגודל השפעת אורות העליונים לכן נתיחד הקב"ה אז אתם פנים בפנים כמאמר הכתוב פנים אל פנים דבר ה' עמכם אכן ח"ו כשאין ישראל עושין רצונו של מקום אז

הזיווג אחור באחור בסוד דו פרצופים ואין הזיווג פנים בפנים שלא יתאחזו החיצונים בהאחוריים לינק מהקדושה. והנה אמרו חז"ל בשעה שמלכי מזרח ומערב מניחין עטרותיהן בראשיהן ומשתחוין לחמה מיד כועס הקב"ה. ועוד אמרו חז"ל בשעה שהקב"ה זוכר את בניו שהם שרוים בצער בין האומות העולם הוא מוריד שתי דמעות לים הגדול ושני הסמיכות רומזים על ענין אחד עפ"י מאמרם ז"ל כל הכורע כורע בברוך וכל הזוקף זוקף בשם. והנה ידוע שכוונות הכריעות והשתחוואות הוא שבההשתחוואה הכיון הוא להמשיך השפעות הי"ה אל הו"ה והזקיפה צריך לכוין להעלות מ"ש אל הוי"ו. והנה כשמעשה עם בני ישראל גורמים שמעלין מ"נ מההתעוררת והתשוקה שלהם לעשות רצון קונם עי"ז הן מעוררים המ"ד להמשיך עליהם השפעות האורות העליונים ועי"ז נעשה היחוד אז יורד עליהם השפעה ממזלא עילאה שהוא י"ג ת"ד עלאה שהוא לובן העליון שאין שם שום שחרות כלל ונקראת בשם זקן מלא רחמים ואז נעשה השם שלם וההשפעה יורדת מהיו"ד אל ה' עילאה ומהה' מקבלת הוי"ו להריק על הכנ"י כל טוב. אכן כשאין ישראל עושין רצונו של מקום אז שרי האומות ממשיכין אצלם מדת המלכות ומפסיקין בין ישראל לאביהם שבשמים ומקבלין הן ההשפעה שהיתה ראוי שתרד על הכנ"י והנה עתה בעו"הר בזמן הגלות שאין הזיווג כראוי ואין ההשפעה יורדת ביושר על הכנ"י ועי"ז הנהר יחרב ויבש ואין הכנ"י מקבלין השפעות המוחין עלחין אז השכינה הקדושה מתלבשת בבחי' נער שרומז שכמו שנער הקטן אין לו שכל עדיין כן כביכול הוא הסתלקות המוחין האורות העליונים וכנ"י היא מנוגבת מכל טוב. וזה ידוע שכוונת ספירת העומר הוא להמשיך אורות העליונים על הכנ"י ולהעלות הכנ"י ממדריגה למדריגה עד יום מתן תורתינו שאז מתעורר עליהם בכל שנה הענין שהי' ביום קבלת התורה שנתייחד השם יתברך עליהם פנים בפנים ובאם הי' מעשה התחתונים גורמים להעלות מ"נ ולעורר הזיווג כראוי עד שכל ישראל היו מיחדין את לבם לאביהם שבשמים יחד כאחד אז הי' התקרבות הגאולה אכן שאין במעשיהם כדי להעלות מ"נ לעורר היחוד אז השם ית' ברוב רחמיו מעורר היחוד מני' ובי' ופותח שער האורות העליונים שיאירו יחד על הכ"י וממילא נתבטלין החיצונים מגודל בהירות ואורות העליונים וזהו בשעה שהקב"ה זוכר את בניו ששרוין בצער בין אומות העולם כו' פי' שע"י שאין הזיווג כראוי ושרי האומות מקבלין ההשפעה שהיתה ראוי שתרד על הכנ"י וישראל הם בצער ובדוחק ביניהם אז הקב"ה מוריד שתי דמעות לים הגדול פי' הנה שני פעמים דמעה עולה רנ"ח ועם המלות הוא ר"ס כמנין עשר הויות שרומז שהגם שאין מעשיהם גורמים לעורר הזיווג עכ"ז הש"ית מעורר היחוד מני' ובי' ומריק על הכנסת ישראל כל אורות העשר ספירות שהם עשר הויות שעולים ר"ס. ועי"ז מתבטל אחיזת החיצונים שמתבטלין ממציאותן מגודל הבהירות וזהו ג"כ רמזו במאמרם ז"ל בשעה שמלכי מזרח ומערב מניחין עטרותיהן בראשיהן ומשתחוין לחמה כו' רומז כמו שאמרנו למעלה שהשתחואה רומזת על המשכות ההשפעה מלמעלה למטה שרומז שהם ממשיכין ההשפעה שהי' ראוי לירד מהז"א על הכנ"י מיד כועס הקב"ה עליהם ומוריד הדמעות שהוא רומז לאורות העליונים היורדים ממקום גבוה מאד שנקרא עיני ה' ועי"ז מתבטלין החיצונים הרוצין לינק מהקדושה והנה ידוע שהמוחין עילאין הם חכמה ובינה שהם נקראים תרין רעין דלא מתפרשין וזהו רומז הכתוב הנער בא רומז למרכבת השכינה הקדושה כמבואר למעלה שהיא בבחינות נער שרומז לקטנות השכל שהיא הסתלקות המוחין ודוד קם מאצל הנגב הנה דוד רומז למלכות שמים שבעו"הר היא נגובה ויבשה כמאמר הכתוב הנהר יחרב ויבש ומן הצורך להקימה ולבנות קומות השכינה וזהו ג"כ ויפול לאפיו ארצה כמאמר הכתוב סוכת דוד הנופלת וישתחו כו' רומז שדוד ויהונתן עשו היחוד ורמז בהשתחווי' להמשיך האורות העליונים על כנ"י שהן שלש אותיות ראשונות משם הוי' ב"ה אל הה' תתאה וישקו איש את רעהו רומז כמאמר הכתוב ישקני מנשיקות פיהו שרומז ליחוד קב"ה ושכינתיה והמשכות המוחין עלאין אל המלכות שמים שהם בחינות ריעים דלא מתפרשין. ויבכו איש את רעהו רומז לתרין דמעין הנ"ל שהן רומזים לעשר הויות שהמשיכו על הכנ"י ממוחין עלאין עד דוד הגדיל רומז שכל כך צריך שתהי' תכלית העבודה עד שיוגדל המלכות שמים שתהי' לו הקומה שלימה ואז תהי' הגאולה שלימה ועי"ז יהי' השם שלם. וזהו ה' יהיה ביני וביניך כמובן.

ויאמר יהונתן לדוד לך לשלום אשר נשבענו שנינו אנחנו בשם ה' לאמר ה' יהיה ביני וביניך ובין זרעי ובין זרעך עד עולם הדקדוק הוא מהו לשון לשלום לכאורה אינו מובן וגם ה' יהיה ביני וביניך כו' הול"ל ה' יהיה עד ביני וביניך כו' ונראה לרמוז בזה דהנה איתא בגמרא הנפטר מחבירו אל יאמר לו לך בשלום אלא לך לשלום שהרי יתרו שאמר לו למשה לך לשלום עלה והצליח דוד שאמר לאבשלום לך בשלום הלך ונתלה מהראוי להבין החילוק שיש בין תיבת לשלום ובין בשלום והנה איתא באבות איזה אהבה שאינה תלויה בדבר זו אהבת דוד ויהונתן והנה אמרנו לעיל בשם האר"י ז"ל להבין זאת מה ראה יהונתן לכרות ברית עם דוד באהבה גדולה ועזה כ"כ עד שאמרו חכמי המשנה על אהבתם כל האהבה שאינה תלויה בדבר כאהבת דוד ויהונתן אינה בטילה לעולם דהנה ידוע שדוד הוא מלכות כמו שאיתא שהוקם עולה של תורה בעולה של מלכות ומלכות שמים היא ה' תתאה ומתיחדת עם יה"ו ומקבלת מן י"ה שהן חי"ב ע"י הוי"ו שהיא דעת השפעות טובות וממשיך השפעות על כנ"י והנה הפנימיות של אברהם אבינו היא חכמה שהיא יו"ד של שם הוי' ויצחק הוא בינה שהיא ה' עלאה ויעקב הוא הבריח התיכון שהוא מחבר הששה קצוות והוא הדעת שהוא הוי"ו של שם הוי' והוא מחבר חו"ב כי אברהם הוא חסד ויצחק הוא גבורה ויעקב הוא מחבר אותן ועושה שלום בין חסדים לגבורות ומכניע הגבירות תחת החסדים שיסכימו עם החסדים לטובת הכנ"י ויעקב הוא מקבל מן י"ה ומשפיע לה' תתאה וכשהמלכות דהיינו הה' תתאה הוא מתעלה ומתיחדת עם יה"ו אז נשלם היחוד ונעשה השם שלם ובשמו של יהונתן הוא כלול ג' אותיות משם הוי' ב"ה דהיינו אותיות יה"ו לכן כרתו ברית יחד יהונתן ודוד שיהונתן רצה להמשיך הוי"ו בהה' תתאה כדי שיתיחד יה"ו עם הה' תתאה ויעשה השם שלם ותהיה הגאולה שלימה בימיו ולכן אנו קוראים ההפטרה זו בשבת מחר חודש מפני שבשבת יש לה עלי' למלכות עד חכמה ואנו קוראים ההפטרה זו כדי להמשיך בזה חסדים מגולים והשפעות טובות על כנ"י על כל החודש כולו הבא ואיתא בפסוק ויעקב איש תם ותרגום אונקלוס ויעקב גבר שלים ור"ל הפי' כנ"ל שיעקב הוא העושה שלום ביין חסדים לגבורות ומכניע אותן לכן נקרא גבר שלים וזהו שאמר יהונתן לדוד לך לשלום ור"ל שיתעלה הה' תתאה שהוא מלכות למעלה עד הוי"ו שהוא יעקב והוא נקרא שלום וזהו לשלום ר"ל שיעלה למעלה אל הוי"ו שהיא יסוד שרומז ליעקב הנקרא שלום שהיא עושה שלום בין חסדים לגבורות שיהיה בהתחברות עם הג' אותיות יה"ו ויהיה השם שלם משא"כ כשכתיב לך בשלום אז הפי' הוא שילך לעצמו ביושר בשלימות ולא יעלה למעלה להתחבר עם הוי"ו ויהיה פירוד בינו לבין הוי"ו לכן לא עלתה לאבשלום ונתלה מחמת שנתפרד הה' מן הוי"ו ולא היה השם הויה שלם עי"ז לא הצליח וזהו אשר נשבענו אנחנו בשם ה' לאמור ה' יהיה ביני וביניך ר"ל שבשמו של יהונתן יש יה"ו ודוד הוא מלכות דהיינו הה' תתאה שאותיות יה"ו יהיה ביחוד עם מלכות בית דוד שהוא ה' תתאה וזהו ה' יהיה ביני וביניך דהיינו כשיתיחד היה"ו עם הה' תתאה יהיה השם ביני וביניך דהיינו השם הוי' ב"ה ויהיה השם שלם ובין זרעי ובין זרעך עד עולם שיתיחד השם על ידם.